

9. september 1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål.

"Norges-Nytt", Stockholm, skriver den 20. august 1943:

NEDSLÅTT STEMNING BLANDT TYSKERNE I NORGE.

De skjønner at krigen er tapt og innrømmer at stemningen mot partiet er sterk.

Terboven og hans høyere funksjonærer trøster seg mer og mer med flasken.

Fra vel underrettet hold i Oslo skrives det om stemningen blandt tyskern
"Der er ingen seiersikkerhet hos tyskerne i Norge lenger. Den store masse av dem er nærmest apatisk likegyldig, men de mer fremtredende gir tydelig uttrykk for at de er helt klar over at Tyskland vil tape krigen, men at de forsøker å trekke det ut lengst mulig i håp om at der skal oppstå splittelse innen de alliertes rekker og de håper på den måten å få gunstige fredsvilkår. Av og til får Norge besøk av tyskere i ledende forretningstillinger og deres vesen og opptreden har undergått en påtagelig forandring i løpet av det siste år. De legger nå ikke lenger skjul på de store vanskeligheter som er der både industrielt, ernæringsmessig, militært og i utpreget grad trafikkmessig. Det innrømmes også åpent at stemningen mot partiet er meget sterk og at folk ønsker fred og avskaffelse av Hitlerregimet, men foreløpig er SS og politiet for sterke, så de våger ikke å gå til åpen tross. Hemmelige aviser og annen form for propaganda er sterkt utbredt og griper stadig om seg.

Flere tyske offiserer ansatt ved kontorer i Oslo, som har vært hjemme på ferie, kommer tilbake sterkt deprimert. En som kom tilbake for vel en måned siden, uttalte åpent at hvis krigen til lands fortsatte som hittil, vilde nok Tyskland kunde holde det gående et år eller to til, men hvis bombingene fortsatte i samme tempo og omfang, ville sivilbefolkningen ikke holde ut mer enn maksimum seks måneder til. I den by hvor vedkommendes familie bodde gikk folk hver aften i tilfluktsrommene enten det var angrep eller ei og ble der hele natten. Andre steder bodde de praktisk talt hele tiden i tilfluktsrommene, spiste og sov der. Folk var også forferdet over virkningen av de store bomber. Ved en treffer et par hundre meter fra et tilfluktsrom var lufttrykket så sterkt at folk i tilfluktsrommet ble kastet om hverandre, og blodet ble sprengt ut gjennom ører, munn og nese.

Også offiserene og de høyere funksjonærer i Reichskommisariat viser en stadig tiltagende tendens til drikkfeldighet. I den senere tid har man sett Terboven selv sterkt beruset gjentagne ganger, blandt annet både da han kom til Evje gård på Jeløy og da han reiste derfra for en tid siden. Terboven og hans larmende og opprømte følge i rasende fart underveis på bil til Evje er ofte å se på lørdagene når været er godt".

Nyhетene 4., 5., 6., og 7. september.

Italia: De britiske og kanaliske tropper har i alt erobret 39 byer og landsbyer, bl. a. Reggio, som har 130.000 innbyggere. Av andre byer kan nevnes: San Giovanni, Melito, Bagmara, Palmi og St. Stefano. Framrykningen nordover fortsetter, og de allierte mотer liten motstand. Over 3000 fanger er tatt. De eneste alvorlige kamper hittil har vэrt mellom tyskere og italienerne. Samtidig med landoppgangerne fortsetter det allierte luftvэpen а hамre lос pа fiendens kommunikasjoner, flyplasser og andre militэre mаl. 55 fiendtlige jagerfly er skutt ned i lопet av 4 dager mot tapet av 12 allierte fly.

Sovietsanveldet: I lопet av helgen ble 500 bebodde strок gjenerobret, og 20.000 tyskere falt i samme tidsrom. Mandag ble meldt at russiske fortropper sto 5 km. fra Stalino, og tirsdag aften at russerne rykker inn i byens forsteder. Samtidig ble meldt at byene Slavjansk, Makejewka og Kramatorskaja i Donetz-bekkenet var erobret. Ogsа det viktige jernbaneknutepunkt Konotop er nа pа russernes hender, etterat byene Gluckov og Rylsk var erobret i slutten av forrige uke. Ogsа pа andre avsnitt av fronten har russerne sterk framgang, saledes er byen Mariupol ved Det Asovske hav omgatt, og fra Drjansk-fronten blir meldt at den rоde arme nа behersker 3 av jernbanelinjene som fоrer fra byen. 5 tyske transportskip er senket av russerne. derav et skip pа 3000 tonn. - Stalin har gitt foretrede for flere russiske biskopper, og det er besluttet at den hellige ortodokse synode skal gjenoppta sin virksomhet. Det meldes fra Moskva at grunnen til dette tiltak er at det russiske folk er i besittelse av en sterk religiос fоlelse, og at historien har vist at Russland er gatt sterkt fram kulturelt under kristendommen.

Vestfronten: I de siste dager har luftkrigen mot Tyskland gket sterkt i effektivitet. Natt til lорdag var Berlin mаlet for et sterkt konsentrert luftangrep av britiske Lancaster bombefly. Over 1000 tonn bomber ble sloppet ned i lопet av 20 minutter. 22 fly gikk tapt. Over Stockholm blir meldt at der hersket kaos i Berlin etter forrige luftangrep, og der fant sted store demonstrasjoner. 4000 tonn bomber er sloppet ned over byen i siste 3 angrep. Natt til sоndag ble Ruhr og Rhinland angrepet av Moskitofly, og i dagslys lорdag ble flyplasser og andre militэre mаl i Frankrike angrepet av flygende festninger. 19 fiendtlige jagere ble nedskutt, derav ett av en norsk flyger. 5 allierte fly gikk tapt. Natt til mandag ble tvillingbyene Mannheim og Ludwigshafen angrepet av britiske fly. 1500 tonn bomber ble sloppet ned over disse byer i lопet av 45 minutter. 34 fly gikk tapt. 9 tyske jagere ble nedskutt. Flygende festninger angrep om dagen flyplasser og andre mаl i s.v.Tyskland og Frankrike. Amerikanske Maroder-maskiner rettet ogsа kraftige angrep mot skiftetomter i Rouen og havna i Boulogne. Natt til tirsdag var Munchen mаlet for det britiske flyvэpen. 16 fly gikk tapt. I dagslys mandag ble Stuttgart angrepet av flygende festninger. 70 tyske jagere ble nedskutt, 35 flygende festninger gikk tapt. Utenom disse angrep ble ogsа flyplasser i Belgia og Frankrike angrepet.

Stillehavet: De allierte har foretatt landgang bak de japanske linjer ved Lay pа New Guinea. Dette er den stорste aksjon som har vэrt foretatt av de allierte i Stillehavet, og tirsdag aften ble meldt at 20,000 japanere er omringet ved Lay og Salamoua.

Danmark: 23 sivilpersoner ble drept i Kобenhavn forrige sоndag, 80 ble saret. I Odense ble 70 mennesker drept i et sammenstот mellom tyske soldater og sivile. Grunnen til sammenstотet var en liten gutt, som pekte pа en tysk offiser og sa: "Se det svinet". Offiseren trakk revolveren og fyrte lос inn i barneflokken, og en rasende folkemasse lynchet deretter offiseren.

Fra Sverige blir meldt at tyske torpedobater har skutt pа svenske fiskefartoyer i Skagerak. Ingen fartoyer ble truffet.

I Ungarn er nazifientlige personer begynt а drive sabotasje mot jernbaner og andre militэre anlegg.

Nyhetene, den 8. september 1943.

ITALIA HAR KAPITULERT.

Øverstbefalende for de allierte styrker i Middelhavet, general Eisenhower har i dag sendt ut følgende proklamasjon: "Den italienske regjering har overgitt sine styrker uten betingelser, og der er sluttet våpenstillstand. I egenskap av leder for den allierte overkommando har jeg på vegne av den britiske og De forente staters regjering innrømmet Italia våpenstillstand på betingelser som er godkjent av de forente nasjoner. Jeg handler således på vegne av regjeringene i Russland, De forente stater og Storbritania. Våpenstillstanden ble undertegnet av en representant for meg og en for Badoglio's regjering. Våpenstillstanden trer i kraft øyeblikkelig. Alle fiendtligheter mellom allierte og italienske soldater opphører straks. Alle italienere som gjør sitt til å drive tyskerne ut av Italia, vil ha de alliertes hjelp og støtte." Ifølge Algier kringkasteren har Badoglio sendt ut et manifest, der han sier at italienerne har sluttet våpenstillstand med de forente nasjoner og vil motsette seg ethvert angrep fra noen annen kant. De alliertes kommunike fra igår melder at luftangrepene igår over Italia var rettet mot sambandslinjer og flyplasser.

Det meldes fra Ungarn at medlemmer av de ledende politiske partier har anmodet regenten, general Horthy, om å sammenkalle parlamentet for å drøfte freden. Budapest forlanges erklært for åpen by, og all militært utstyr føres ut av byen. De tyske myndigheter i Wien har besluttet å gå i gang med evakuering av befolkningen. Fra Bulgaria blir meldt at Filov har sammenkaldt et møte i parlamentet. Hans hensikt er tydelig å frata det bulgarske folk dets rett til å bestemme over sitt eget land. Det er kommet store tyske tropestyrker til Sofia.

Sovjetsarmveldet: Stalin kunngjorde i dag fra Moskva at Stalino var inntatt. Hele Donetz' kull og industriområde er nå på russernes hender. Russerne fortsetter framrykkingen i Ukraina og gjenerobret det siste døgn 150 bebodde strøk. Store tyske troppekonsentrasjoner står nå i fare for å bli omringet. Tyskerne trekker seg tilbake i vill forvirring. Jernbanelingen Stalino - Dnjepropetrovsk er brutt. Kampene står nå om Poltava, som er tyskernes viktigste jernbaneknutepunkt på Sør-fronten. De har derfor konsentrert store styrker mellom Poltava og Krasnograd. Også i Brjansk-avsnittet fortsetter russerne framgangen, og de har nå kontroll over de fleste jernbaner fra Brjansk. Etter erobringen av Konotop rykker russerne videre fram og står nå 180 km. fra Kiew. "Times" skriver idag: "Tyskerne har brukt alle sine hjelpemidler for å forsøke å holde sine stillinger i Donetz. De er nødt til å holde stillingene lengst mulig, hvis de vil undgå en katastrofe. Det er ikke riktig som tyskerne skriver at deres tilbaketrekninger er frontforskortninger. Iøvndt er fronten nå 160 km. lenger enn den var da den russiske offensiv begynte."

Roosevelt har uttalt at alt gjøres for å fremme planen om en konferanse mellom Stalin, Churchill og Roosevelt.

Vestfronten: Amerikanske flygende fæstringer angrep i går morges militære mål i Frankrike, bl.a. flyplasser og jernbanemål. Britiske jagerfly gjorde framstøt mot franskekysten og skjøt herunder ned 8 tyske jagerfly. 5 allierte maskiner gikk tapt. Lette britiske sjøstridskrefter angrep tyske vaktbåter og trålere utenfor Belgias kyst. 1 av fiendens ekip ble senket uten egne tap. Dessuten ble en konvoy utenfor Hollands kyst angrepet. Noen få tyske fly fløy over Vest-England, men utrettet ingen skade. Det meldes at ytterligere 2 tyske U-båter er senket i Biskaya. Som kommentar til de tyske U-båters fiasko har framstående marinefolk uttalt at de tyske U-båt-mannskaper trenger ferie.

Stillehavet: Fra New Guinea blir meldt at de allierte fortsetter presset mot japanernes stillinger ved Lay og Salamua. Flyplassen Masab, i nærheten av Lay, er erobret av australske flytropper.

Danskenes heltemodige kamp har nå medført at tyskerne også i Danmark har grepet til de mest desperate handlinger. Den første offisielle dødsdom er avsagt og fullbyrdet, idet byggmester Povl Sørensen er dømt til døden og er skutt for å ha deltatt i sprenninger av lokomotiver. Tyskerne har ennå ikke meddelt dette i dansk kringkasting, men mordet er allikevel blitt kjent, og Sørensens navn vil bli bevart både i danske og norske hjerter.

Permisjon er blitt inndratt for alle tyskerne i Sør-Norge, etterat transitt-trafikken over Sverige for det meste er stanset. Blandt tyskerne verserer rykter om at den tyske overkommando vil trekke tyske tropper bort fra Norge, da de i tilfelle invasjonen er redd for å miste alt materiell de har her i landet. Dette er lite trolig, da det fremdeles blir sendt materiell til Organisation Todt over den gamle forbindelseslinje Sverige - Narvik.

"Norsk Tidend", London, skriver 7. august 1943:

U-BÅTEN VAR TYSK.

For en tid siden meldte Norsk Tidend at noen norske fiskeskøyter var blitt angrepet og senket av en fremmed u-båt i Grulefjord ved Senja.

Denne episoden vakte stor oppsikt i Norge. Den nazifiserte presse hevdet at u-båten var russisk, og som bevis for dette framholdt de at tyske bevakningsfartøyer hadde fisket opp en russer, som var blitt skyllet over bord da u-båten skulle dukke. Denne russeren, hevdet nazipressen, var fra Stalingrad og hadde ikke vært ombord på en båt før han ble beordret til u-båt-tjeneste.

I lange tider var denne episoden det ledende stoff i avisene hjemme. Tyske offiserer var avbildet i de atten fiskeres begravelse, og Terboven offentliggjorde en kunngjøring som gikk ut på at de omkomnes barn skulle oppdras på den tyske stats bekostning.

HVORDAN DET HENDTE.

Det har lyktes Norsk Tidend å komme i forbindelse med en av dem som var i nærheten av åstedet da senkningene fant sted.

Da fiskeskøytenes stimet utover Grulefjorden, ble de beskytt. Beskytningen kom fra et fartøy lenger ute i fjorden. Ingen av de overlevende er i stand til å si hvilken nasjonalitet u-båten tilhørte, men da de kom til lands, forlangte tyske marinemyndigheter at de skulle skrive under på en erklæring om at u-båten var russisk.

Dette var det første mistenkelige. Det var imidlertid ikke noe avgjørende bevis for at tyskerne løy, men dette fikk fiskerne senere.

"REDNINGSDÅD".

Tyskerne hevdet at de hadde reddet en russer som var blitt skyllet overbord fra u-båten. Der var ingen tyske fartøyer til stede i Grulefjorden da senkningen foregikk. Det var nordmenn som ilte til og reddet de norske overlevende. Noen tysk redningsdåd av en russer som passet dem fortrinlig, fant ikke sted.

Sannheten ble også hurtig kjent blandt den nord-norske befolkning, hvor man betrakter det hele som et sjofelt forsøk på å skape antipati mot Sovjet-Unionen og Storbritannia.

Desparasjonen innen tyskernes og quislingenes leirer gir seg utslag i en stadig mer skjerpert kamp mot den illegale bevegelse. Der er foretatt razzier i enkelte hus. Videre er der i disse dager foretatt kroppsvisitasjon, og samtaler i telefon, på trikker, busser og tog og på gaten er blitt avlyttet.

D E R F O R

V Æ R F O R S I K T I G ,

men ~~den~~ ikke din virksomhet.